

II. ULUSLARARASI, XI. ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRİSİ YAYIMLANDI

Ödamız adına Adana Şube sekreteryalığında, 25-28 Ekim 2023 tarihleri arasında düzenlenen II. Uluslararası XI. Ulusal İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kongresi'nin sonuç bildirisi yayımlandı

kişinin hayatını kaybettiği, Covid-19 salgını yaşandı. Covid-19 salgınına karşı aşı bulununcaya kadar eve kapanma yaşanırken emekçiler çalışmaya devam etti, salgın nedeni ile sağlık çalışanları başta olmak üzere yoğun olarak emekçiler hayatını kaybetti. Bu nedenle Covid-19 u "emekçi hastalığı" olarak da ifade edebiliriz.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihi ve sonrasında yaşanan depremlerde de insan yaşamına değil rant politikalarına öncelik verilmesinin sonuçlarını yaşadık. Bir doğa olayı olan deprem toplumsal yıkıma dönüştü ve en az 50 bin insanımız hayatını kaybetti.

Kongreye 482'si delege olmak üzere toplam 1728 kişi katılırken, düzenlenen sergiye 13 firma, kurum ve kuruluş katılmıştır. Uluslararası Çalışma Örgütü(ILO) Türkiye Ofisi, Dünya Sağlık Örgütü(WHO) Türkiye Temsilciliği, Küresel Sanayi İşçileri Sendikası(InsdustriALL), Amerikan Endüstriyel Hijyen Derneği(AIHA), İtalyan İş Hijyenistleri Derneği(AIDII), İngiltere İşçi Sendikaları Kongresi(TUC), İngiltere İş Sağlığı Güvenliği Kurumu(IOSH), Hollanda İş Sağlığı Güvenliğini Öğrenme ve Geliştirme Enstitüsü(LDOH), Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlar, üniversiteler, belediyeler, TMMOB, TTB, DİSK, KESK, TÜYAK, birçok sendika, dernek, meslek örgütü, vakıf, belgelendirme kuruluşu, İş Sağlığı ve Güvenliği

Sağlıklı yaşamak tüm insanlar için vazgeçilmez insan hakkıdır. Ancak ülkemizde emekçiler, yoksullar, öğrenciler, kısacası tüm halkımız iş cinayetlerinde depremlerde, tren kazalarında, trafik kazalarında, asansör kazalarında, trafikte, işyeri kazalarında ölüme mahkûm ediliyor. Halkımıza, yaşam hakkı, sağlıklı yaşam hakkı yok.

Dünyada ve ülkemizde ölümlerin kol gezdiği bugünlerde, TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak birincisini 2001 yılında düzenlediğimiz

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kongresi, II. Uluslararası, XI. Ulusal Kongre olarak Cumhuriyetin kuruluşunun 100. yılında 25-28 Ekim 2023 tarihlerinde Adana Şubesi yürütücülüğünde Çukurova Üniversitesinde gerçekleştirildi.

2001 yılından bu yana iki yılda bir düzenli olarak gerçekleştirilen kongre, pandemi nedeniyle 2021 yılında düzenlenememişti. I. Uluslararası, X. Ulusal Kongreden sonra, dünya ölçeğinde milyonlarca, ülkemizde ise resmi açıklamalara göre 130 bin

Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü, Asbest ve Tehlikeli Atıklar Derneği, Endüstriyel Toksikoloji ve İş Hijyeni Derneği, Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu temsilcileri panellerde konuşmacı olmuş, bildiri sunmuştur. Bilim insanları, mühendisler, teknik personel, doktorlar, sağlık personeli, iş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri, işyeri hemşireleri, işçiler, öğrencilerin katılımıyla yapılan kongrede; 1 açılış paneli, 1 Forum, 1 söyleşi, 1 özel oturum ve kapanış oturumu olmak üzere toplam 30 oturum yapıldı, 12 poster bildiri sunulmuştur. 65 bilim insanı, sendikacı ve 53 sözlü bildiri olmak üzere 118 sunum gerçekleştirilmiştir. panel ve oturumlarında işçi sağlığı ve iş güvenliği alanı üzerine önemli tespitler ve öneriler yapılmıştır.

Kongremizde; emekten, halktan ve bilimden yana bir meslek örgütü olmanın bilinci ve sorumluluğuyla bugüne kadar olduğu gibi, insan yaşamının, sağlıklı yaşamın her şeyden önce geldiğini vurguladık.

Kongrenin düzenlendiği günlerde Orta Doğu yine kan ağlıyordu. İsrail'in Filistin'de katliamları yaşandı ve halen yaşanıyor. Kongrede emperyalizm ve İsrail'in katliamları kınandı. Savaşsız, sömürsüz bir dünya vurgusu yapıldı.

Kongrenin başladığı 25 Ekim günü, Aydın-Efeler'de bir KYK yurdunda asansörle duvar arasında sıkışma sonucu yaşanan ölüm, son aylarda tekrar eden kule vinç kazaları, iş ekipmanlarının bakım ve periyodik kontrollerinin yapılmasının önemini, periyodik kontrollerin kâr amaçlı, kurumlarca yapılması, bu kurumların denetlenmemesinin acı sonuçlarını bir kez daha hatırlattı.

Odamız uzmanlık alanlarımızla ilgili

tüm dallarda olduğu gibi işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda da geliştirici, iyileştirici çalışmalara katkıda bulunmayı en önemli görevlerinden biri olarak görmektedir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği sorunlarının doğru çözümlere kavuşturulmasına yönelik güvenlik önerilerinin geliştirilmesi, mesleğimiz ve odamızın temel görevleri arasındadır.

2012 yılında TBMM'de kabul edilen 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu işçi sağlığı ve güvenliğine ilişkin tek düzenleme değildir. Mevzuat çalışma yaşamıyla ilgili başta 4857 sayılı İş Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu olmak üzere birçok yasa ve yönetmelik ile biçimlendirilmektedir. İş cinayetlerinin artmasında 4857 sayılı yasa ile getirilen esnek çalışma biçimlerinin, ödünç işçiliğin, asıl işveren-alt işveren ilişkisinin uzun çalışma sürelerinin de önemli bir payı olmuştur. 4857 sayılı yasa ile getirilen esnek çalışma biçimleri yanı sıra gibi son yıllarda başta kuryeler, dizi sektörü çalışanları, hekimlere şahıs şirketi kurdurularak muvazaalı yeni çalışma biçimleri getirilmekte, aslında işçi olan çalışanlar, işyerinde iş sözleşmesinin kurallarına göre istihdam edilmediklerinden, çalışma yaşamına ilişkin düzenlemelerin gerektirdiği hiçbir haktan yararlanamamaktadırlar.

TBMM'deki kabul sürecinde ve daha sonra iktidarcaya yürütülen kampanyalarda "her derde deva olacakmış" gibi sunulan, 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu'nun kabul edildiği 2012 yılından bu yana iş cinayetleri sayısı, iş cinayetleri sıklık hızı ve ağır-

lık oranı her yıl daha da artmaktadır. İşyerlerinde çocuk işçiler, emekli olduktan sonra çalışmak zorunda kalan yaşlı işçiler, göçmen işçiler, okul harçlığı için çalışan üniversite öğrencileri, iş bulamadığı için eğitim yaptığı alan dışındaki bir işte çalışmak zorunda kalanlar, yani her yaşta, toplumun her kesiminden emekçiler hayatını kaybediyor. Son yıllarda iş kazaları, özellikle, yapı işlerinde, tarım işlerinde, metal sektöründe lojistik sektöründe, madenlerde yoğunlaşıyor.

Meslek hastalıklarının tespit edilmesi halinde tazminat ödemesi söz konusu olduğundan meslek hastalıklarının tespit edilememesi gerçekliği ise halen sürmektedir. ILO normlarına göre iş kazaları sonucu ölümlerin en az 6 katı ölüme yol açan meslek hastalıkları sonucu ölümler ise yasadan önce olduğu gibi 6331 sayılı yasadan sonra da tespit edilemiyor.

İş kazaları, meslek hastalıkları "kader" değildir. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının "işin doğal bir sonucu" olarak görülmesi, yeni iş cinayetlerine davetiye çıkarmaktadır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması öncelikle işverenin görevidir. Ancak, 6331 sayılı yasa ile getirilen sistemde bu görev işverenden çok iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimlerinden beklenir hale gelmiştir. 6331 sayılı yasadaki diğer düzenlemeler gibi, uzman ve hekimlere ilişkin düzenlemeler yalnızca işveren çıkarlarını gözetmektedir. Her iş kazasından iş güvenliği uzmanları ve hekimler sorumlu tutulur hale gelmiştir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin özel sektör eliyle yürütülmesini hedefleyen düzenlemeler sonucu ülkemizdeki Ortak Sağlık ve Güvenliği Birimi (OSGB) sayısı 2.500'e ulaşmıştır. İşyerlerinin %85'i

OSGB'lerden hizmet almayı tercih etmektedir.

Kongrenin panel ve oturumlarında sunulan görüşler, tespitler ile sunulan bildirimler ve yapılan tartışmalar sonucu işçi sağlığı ve iş güvenliği (İSİG) alanında atılması beklenen adım, önlem ve düzenlemeler, aşağıda kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

1. Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmak her çalışanın hakkıdır.
2. İşçi sağlığı ve güvenliği teknik bir sorun değil, politik bir sorundur.
3. Mevzuatta, işçi sağlığı, iş güvenliği kavramı yerine iş sağlığı, iş güvenliği kavramının kullanılması politik bir yaklaşımdır, çünkü iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle işçiler ölmekte, sakat kalmaktadır, bu nedenle işçi sağlığı ve iş güvenliği kavramı kullanılmalıdır.
4. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması öncelikle devletin ve işverenin görevidir.
5. Sorunlar bilindiği halde alınmayan önlemler sebebiyle iş kazaları meydana gelmektedir. Bu nedenle iş kazası sonucu ölüm yerine iş cinayeti kavramının kullanılması daha doğrudur.
6. İşçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin piyasalaştırılması, yaşanan sorunların en temel kaynaklarından biridir. İşyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanmasının işveren yükümlülüğü olduğu gerçeği doğrultusunda davranılarak, işçi sağlığı güvenliği hizmetlerinin piyasalaştırılması sisteminden vazgeçilmelidir.
7. Sendikalar, meslek örgütleri, demokratik kitle örgütlerinin işçi sağlığı ve güvenliğine, işçilerin sağlıklı koşullarda çalışma hakkına birlikte sahip çıkmaları ve baskı gücü oluşturmaları sağlıklı bir çalışma ortamı yaratılmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Bu nedenle TMMOB, DİSK, KESK, TTB'nin ülkemizde İSİG'in sağlanması için bir arada mücadele edecekleri yapılar hayata geçirilmelidir.
8. Örgütlenme, toplu sözleşme, grev hakkı önündeki bariyerler, sendikaların, işyerlerine ilişkin denetim mekanizmaları kurmalarının, katılım sağlamlarının, çalışanları, üyelerini eğitmelerinin önündeki en büyük engellerdendir. Sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev hakkı önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Toplu sözleşme sürecinde işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin taleplerde de bulunulmalı, bu talepler KKD talebi, ecza dolabı gibi taleplerle sınırlı kalmamalıdır. Toplu sözleşme süreçlerinde yalnızca ekonomik talepler değil işçi sağlığı iş güvenliğine ilişkin taleplerde ön plana çıkarılmalıdır.
9. Sendikalar, meydana gelen iş kazalarından sonra işyerlerinde meslek örgütleriyle birlikte kaza incelemesi, analizi yapabilmelidir.
10. Çalışan temsilcilerinin, çalışanların işyerlerindeki İşçi Sağlığı İş Güvenliği çalışmalarına katılımı kâğıt üzerinde bir uygulama olmaktan çıkartılmalı, katılım mekanizması güçlendirilmelidir.
11. İşverenlerin önlem alma yükümlülüğü ve devletin denetim görevini esas almayan, sorumluluğun iş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri ve çalışanlarda olduğunun savunan anlayış, işverenlerin umursamazlığını artıran bir anlayıştır. İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının görevlerinin rehberlik-danışmanlık olduğu gerçeğini görmekle birlikte yaptıkları tespitler, saptadıkları gereklilik ve öneriler yerine getirilmeden iş kazası ve meslek hastalıklarından sorumlu tutulmaları ve belgelerinin askıya alınması, gerçeklerle bağdaşmamaktadır. İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının mesleki bağımsızlıkları ve iş güvenceleri korunmalıdır.
12. İşyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanmasında işverene rehberlik edecek ekipte, hekimler, mühendisler, teknik personel, sağlık personeli ve iş hijyenisti, ergonomist vd. personel yer almalıdır. İş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri ve İSİG konularında görev yapan tüm personelin mesleki bağımsızlık, çalışma süreleri, yıllık izinleri, mesleki gelişim eğitimleri vb. hususlar yeniden düzenlenmelidir.
13. İş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri ve diğer sağlık personellerinin örgütlülüğü, sendikalaşması, kazaların önlenmesine de katkı sunacaktır. Kongre İSİG alanında çalışan tüm emekçileri sendikalaşmaya çağırılmaktadır.
14. Kâr hırsı, denetimsizlik, ceza uygulanmaması, kazaları artıran nedenlerdendir İş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesinde, resmi makamların denetimlerinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Ancak son yıllarda işyerlerinde denetim çok azal-

mıştır. İşyerlerindeki denetimler siyasi kaygılardan uzak olacak şekilde nicel ve nitel düzeylerde artırılmalıdır. Bakanlık kamusal denetim yükümlülüklerini yerine getirmelidir.

15. Zaman zaman işyerlerinin "bağımsız" özel denetim firmalarınca da işçi sağlığı iş güvenliği yönünden denetlenmesi, raporlanması talep edebilmektedir. Ancak denetim firmaları müşteri kaybetmemek için bu denetlemelerde tespit edilen eksiklikleri işyerlerine bildirmektedir, işyeri denetimlerinde kamu denetimleri esas olmalıdır.
16. İş güvencesi ile işçi sağlığı ve iş güvenliğinin birbirini tamamladığı gerçeğinden hareketle, tüm çalışanlar insana yakışır "norm ve standartta" bir sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmalıdır. Sigortasız ve sendikasız çalıştırma önlenmeli, göçmen işçiler dahil kayıt dışı ekonomi kayıt altına alınmalıdır.
17. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile işlevsizleştirilen, nerede ise ortadan kaldırılan "Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi" hükümet ve işveren ağırlıklı bir yapıdan çıkartılmalı, çalışan örgütleri ve meslek örgütlerinin çoğunlukta olduğu bir yapıya kavuşturulmalıdır. Konsey Ulusal Enstitü/Kurulun bir parçası olarak ve kararları tavsiye niteliğinden çıkarılarak yönlendirici ve fonksiyonel bir yapıya kavuşturulmalıdır.
18. 4857 sayılı İş Yasası, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Yasası ve alana ilişkin yapılan diğer düzenlemeler işverenlerin

çıkarları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Esnek ve kural dışı çalışmayı, geçici iş ilişkisini, taşeronlaştırmayı yasal hale getiren, kıdem tazminatlarını, fazla mesai ücretlerini, sendikal hak ve yetkileri budayan işçi sağlığı ve iş güvenliğini işveren yükümlülüğü olarak görmeyen, örgütlülük önüne engeller koyan yasa ve diğer düzenlemeler iptal edilmelidir. Ulusal İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu/Enstitüsünün oluşumundan sonra, konunun taraflarının katılımı ile İş Yasası ile İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası başta olmak üzere, tüm mevzuat ve denetim mekanizması eksenini "insan" olan anlayışla yeniden düzenlenmelidir. Kuryeler, hekimler, sanatçılar başta olmak üzere muvazaalı olarak şahıs şirketi kurularak, çalışanların tüm haklarını elinden alan çalışma biçimlerine son verilmelidir.

19. Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 23. maddesinde belirtilen "Herkesin, kendi özgür seçimiyle belirlediği bir işyerinde, adil ve elverişli çalışma koşullarında çalışma hakkı vardır" yaklaşımına uygun olarak, iş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçilebilmesi için işyerlerinde "önce insan, önce sağlık, önce işçi güvenliği" anlayışı yerleştirilmeli, üretim süreçlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği önlem ve uygulamalarına öncelik verilmelidir. Yapılacak tüm düzenlemelerde işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanmasında asıl sorumluluğun işverende olduğu gerçeğinden uzaklaşılmalıdır.
20. Yapılacak düzenlemelerde; çocuklar, gençler, kadınlar, göç-

men veya yaşlı işçiler gibi risk gruplarını koruyucu hükümler olmalı ve uygulamaları denetlenmelidir. İşyerlerinde cinsiyet ayrımcılığı yapılmamalıdır.

21. Ürkütücü boyutlara ulaşan çocuk emeği sömürsü ortadan kaldırılmalı, çocuk işçiler rehabilite edilerek, örgün eğitime yönlendirilmelidir. Çocukların okuldan uzaklaştırılması, ucuz iş gücü kaynağı olarak çalışma hayatında yer almasına yol açan MESEM projesinden vazgeçilmelidir.
22. Ucuz işgücü olarak görülen kadınlara ve kadın emeğine yönelik tüm olumsuz uygulamalar kaldırılmalı, eşit işe eşit ücret uygulamaları ve istihdamda fırsat eşitliği sağlanmalıdır.
23. Kadınlar, toplumda ve çalışma hayatında cinsiyet eşitsizliği temelinde birçok eşitsizlik ile karşı karşıya kalmaktadırlar. İstihdam edildikleri işler, ücretleri, sosyal yardımlar, çalışma koşulları ve işte yükselme konuları dâhil olmak üzere çalışma hayatının hemen hemen her alanında ayrımcılığa, şiddet ve tacize uğramaktadırlar. Bu bağlamda, ILO'nun 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesinin Türkiye tarafından onaylanması için gerekli çalışmalarının yürütülmesi gerekiyor. Ayrıca, "Çalışma hayatı ve kadın" temalı ve kadın emekçilerin yaşadıkları İSİG sorunlarına ve çözüm yollarına yönelik farkındalık oluşturacak aktivitelerin artırılması gerekmektedir.
24. İSİG ile ilgili düzenlemeler ve uygulamalar, sektör, çalışan sayısı ayrımı dahil hiçbir ayrım olmaksızın bütün iş yerlerini ve tüm çalışanları (Ev hizmetleri,

- hükümlü ve tutuklular dâhil) kapsamalıdır.
25. İSiG, işyerlerinin projelendirilmesi aşamasından başlar. Bu nedenle, 2010 yılında son verilen, önceki uygulamalarda bulunan "işyeri kurma izni" ve "işletme belgesi" alınması zorunluluğu yeniden mevzuatta yer almalıdır.
26. Kamu kuruluşlarında ve 50'nin altında çalışanın olduğu az tehlikeli işyerlerinde, uzman ve hekim çalıştırılması uygulamasının sürekli erteleniyor olması İSiG'in önemsenmemesi sonucunu doğurmuştur. Bu işyerlerinde uzman ve hekim çalıştırılmasına hemen başlanılmalıdır.
27. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması işveren yükümlülüğüdür. Bu nedenle işyeri açmak isteyenlerin işyerlerinin özelliğine göre işyerini açmadan İSiG konusunda eğitim almaları zorunlu hale getirilmelidir. Ayrıca işyerlerinde yönetim görevlerinde bulunacaklar için de, konumuna göre İSiG eğitimi almaları zorunlu hale getirilmelidir. İşyeri açabilmenin, yönetici olabilmenin ön şartı bu eğitimlerin alınması ve sertifikalandırılması olmalıdır.
28. İSiG Kurulu oluşturma zorunluluğu 30 veya daha fazla çalışanın olduğu işyerlerinde zorunlu hale getirilmeli, kademeli olarak bu sayı daha da aşağıya çekilmelidir. İşyerinin bir bütün olduğu gerçeği doğrultusunda bir işyerinde tek İSiG Kurulu olmalıdır. Kurul oluşturulması ve karar mekanizmaları demokratikleştirilmelidir.
29. 50'den fazla çalışanın bulunduğu sanayi işletmelerinde "tam zamanlı" İş Güvenliği Uzmanı çalıştırılması zorunlu hale getirilmelidir.
30. Lisans sonrası işçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimleri üniversiteler, TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odaları ve TTB tarafından ortaklaşa verilmeli sertifikalandırılmalıdır.
31. İSiG alanında yapılan yüksek lisans eğitimleri, akademik/bilimsel çalışmadan çok B sınıfı uzmanlık sınavına girme hakkını kazanmaya yöneliktir. Derse devamın izlenmediği, tez yazımının zorunlu olmadığı bu programlar İSiG'in ve bilimin ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmelidir.
32. YÖK Kanunu gereğince iş güvenliği uzmanı olabilecek mezunları yetiştiren fakültelerde iş sağlığı ve güvenliği zorunlu derslerdendir. Bu alanda öğretim üyesi yetiştirmek üzere gerekli çalışmalar yapılmalıdır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili eğitim, İSiG alanında bazı üniversitelerde açılan bölümlerdeki eğitim yalnızca uzaktan eğitim olarak verilmektedir. İSiG'in uzaktan eğitimle öğretilmesi uygun bir yöntem değildir. Bu alanda uzaktan eğitime bir an önce son verilmelidir.
33. Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının asli görevlerinin yanında aynı kurum içinde veya diğer kurum ve kuruluşlarda görevlendirilmeleri, ek iş yükü ile uzmanlığın belirli bir yetkinlikle uygulanmasını ortadan kaldıracı niteliktedir. İşyeri Hekimleri ve İş Güvenliği Uzmanlarına başka görev verilmemelidir. Kamu işyerlerinde, işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı yapanların ücretsiz görev yapmalarına son verilmelidir.
34. Eğitim ve öğretim müfredatı, ortaöğrenimden başlanarak sağlık ve güvenlik konusunu da içerecek şekilde yeniden düzenlenmeli, bütün okullarda sağlık ve güvenlik eğitimi yapılmalı; iş güvenliği uzmanı olunabilen mesleki bölümlerin bulunduğu yükseköğretim kurumlarında işçi sağlığı-güvenliğinin zorunlu ders olması ile yetinilmemeli, üniversitelerin ilgili fakültelerinde İSiG ana bilim dalları kurulmalıdır.
35. Mesleki Eğitim Belgesi ve Mesleki Yeterlilik Belgesi uygulaması, sadece ticareti yapılan birer uygulama halinden çıkarılmalı mesleki eğitim ve yeterliliği işveren ve kamu yükümlülüğü olarak gören bir sistem oluşturulmalıdır.
36. Alanın bütün gerekliliklerinin yerine getirilmesinde olduğu gibi, iş ekipmanlarının, asansörlerin periyodik kontrollerinin piyasaya açılması ve bu alanlardaki denetimsizlik son aylarda iş ekipmanı kaynaklı ölümlerin artmasına, asansör kazalarına yol açması, alanın denetlenmesi konusunu bir kez daha ortaya çıkarmıştır. Üyelerimizin, meslektaşlarımızın alana ilişkin verdiği tüm hizmetlerin ve periyodik kontrollerin meslek örgütümüz MMO tarafından denetlenmesinin önündeki engeller kaldırılmalıdır.
37. SGK tarafından yayımlanan "İş Kazası ve Meslek Hastalıkları

İstatistikleri” gerçekleri yansıtmaktan, alanda yapılan çalışmalara yol göstericilikten çok uzaktır. Bakanlık, SGK tarafından yapılan incelemeler sonrası hazırlanan iş kazaları ve meslek hastalıkları inceleme raporlarına ilişkin olarak kamuoyu ile sadece sayıları değil kaza ve hastalıkların kök nedenlerine inilebilecek detaylı analizleri de paylaşmalıdır.

38. İşyerlerinde kaza ve meslek hastalıklarına ait bilgiler bir veri tabanında toplanmalı, meslek hastalıkları poliklinikleri ve ana bilim dalı kurulmalı, elde edilen bu bilgilerden ölçme ve değerlendirme amaçlı yararlanılmalıdır.
39. SGK'nin rolünün tazminle sınırlı olması, meslek hastalıklarının tespit edilmemesi sonucunu doğurmaktadır. İlk teşhis ve bildirim süreçleri değiştirilmelidir.
40. Meslek hastalığının birçok farklı mevzuat dokümanındaki farklı tanımları yerine ILO'nun tanımı esas alınarak tek tanım altında toplanmalı ve yasal olarak tüm çalışanların ve kanun uygulayıcılarının muhatabı/referansı bu tanım olmalıdır. Meslek hastalıklarının tıbbi ve tazminatı gerektiren hastalık tanımı kavramları ayrıştırılmalıdır.
41. Meslek hastalıklarının önlenmesine yönelik çalışma yapmak ve işyerlerinde hekim, uzman işbirliğinin daha etkin olmasını sağlamak için sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı değil TMMOB ve TTB ile ortak çalışma yapılmalıdır. Meslek hastalıklarının önlenmesi için hekim-uzman

işbirliği mekanizması oluşturulmalıdır.

42. Depremden sonra oluşan milyonlarca tonluk enkazın kaldırılması sırasında hem iş kazalarının önlenmesine, hem meslek hastalıklarına, hem de bölgede yaşayan insanların sağlığının bozulmasına karşı herhangi bir önlem alınmamaktadır. Enkaz kaldırma işleri sırasında işçi sağlığı ve güvenliği, asbest ve meslek hastalıklarına yol açabilecek diğer faktörlere yönelik önlemlerde yoğunlaşılmalıdır. Belediyeler bu alandaki yükümlülüklerini yerine getirmelidir.
43. Meslek hastalığı bildiriminde bulunan işyeri hekimlerinin ve tanı konulan çalışanların iş güvencesinin sağlanması için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çalışma yapılmalıdır.
44. İşyerleri açılmadan önce işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliğine uygun olması için işyerlerine açılma ruhsatı veren yerel yönetimler, işyerlerinin işçi sağlığı ve iş güvenliğine uygun olup olmadığını denetlemelidir. Yerel yönetimlere bu değerlendirmeyi yapacak kadrolar verilmelidir. Yerel Yönetimlerin denetleme işlevinin yasal boyutunun hazırlanması ilgili makamlara önerilmelidir.
45. Mevzuatta yer alan Diğer Sağlık Personeli “DSP” unvanı “İşyeri Hemşiresi” olarak değiştirilmeli, bunun yanında işyerlerinde aktif görev yürütecek hale getirilmelidir.
46. İşçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili ulusal politikaların oluşturulması, kararların alınması ve işyerle-

rinde denetim diğer sosyal tarafların görüşleri önemsenmeden tek başına Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) tarafından yerine getirilmektedir. ÇSGB birimlerince hazırlanan plan, rapor vb. belgelerde durum tespitleri yapılırken kazaların artma nedenleri ve çözüm konusunda herhangi bir analize rastlanmamaktadır. 6331 sayılı yasadan sonra hazırlanan 10. ve 11. 5 Yıllık Kalkınma Planlarında da yol gösterici herhangi bir perspektife rastlanmamıştır. Geline nokta göstermektedir ki; İSİG konusunda doğru kararlar alınmamakta, istenen uygulamalar hayata geçirilememektedir. Sendikalar, Üniversiteler, TMMOB, TTB, ÇSGB, Sağlık Bakanlığı, Belediyeler Birliği'nin katılımı ile idari ve mali yönden bağımsız, çoğunluğunu emek örgütlerinin oluşturduğu ulusal bir enstitü/kurul oluşturulması önerisi Kongrede bir kez daha dillendirilmiştir. Kurul/Enstitü, mevzuatın oluşturulması, işyerlerinin denetimi, ölçümlerin, periyodik kontrollerin yapılması, İSG alanında çalışanların eğitimi, denetimi gibi alanın tüm gerekliliklerini organize edecek, denetleyecek bir mekanizma olacaktır. Kurulun tüm il ve ilçelerde yerel ayakları olmalıdır.

Kamu kurumu niteliğinde bir meslek odası olmanın sorumluluk ve bilinciyle, ülkemizde kanayan yara olan işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda geliştirici ve iyileştirici çalışmalara katkı vermeye hazır olduğumuzu, bu yöndeki mücadelemizi sürdüreceğimizi kamuoyuna duyururuz.

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası